

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia 25 lipca 2007 r.

w sprawie sposobu znakowania żywności wartością odżywczą²⁾

(Dz. U. z dnia 31 lipca 2007 r.)

Na podstawie art. 51 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. Nr 171, poz. 1225) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób i zakres znakowania wartością odżywczą żywności przeznaczonej dla konsumenta finalnego lub do zakładów żywienia zbiorowego.

§ 2. Rozporządzenie nie ma zastosowania do:

- 1) naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródłanych i wód stołowych, określonych w art. 3 ust. 3 pkt 15, 16 i 51 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, zwanej dalej "ustawą";
- 2) suplementów diety, określonych w art. 3 ust. 3 pkt 39 ustawy.

§ 3. 1. Znakowanie żywności wartością odżywczą oznacza wszelkie informacje umieszczane w oznakowaniu środka spożywczego, dotyczące wartości odżywczej określonej w art. 3 ust. 3 pkt 50 ustawy.

2. Użyte w rozporządzeniu pojęcia oznaczają:

- 1) białko - zawartość białka stanowiącą iloczyn zawartości azotu ogólnego, oznaczonego metodą Kjeldahla i współczynnika przeliczeniowego 6,25;
- 2) węglowodany - wszelkie węglowodany, które podlegają procesom metabolicznym w organizmie człowieka, w tym alkohole wielowodorotlenowe (poliole);
- 3) cukry - wszystkie cukry proste i dwucukry obecne w żywności, z wyłączeniem alkoholi wielowodorotlenowych;
- 4) tłuszcz - tłuszcz całkowity, w tym fosfolipidy;
- 5) kwasy tłuszczowe nasycone - kwasy tłuszczowe bez podwójnych wiązań;
- 6) kwasy tłuszczowe jednonienasycone - kwasy tłuszczowe z jednym podwójnym wiązaniem w konfiguracji cis;
- 7) kwasy tłuszczowe wielonienasycone - kwasy tłuszczowe z podwójnymi wiązaniami, rozdzielone wiązaniem cis, cis-metylenowym;
- 8) błonnik pokarmowy (błonnik) - polimery węglowodanowe z co najmniej trzema jednostkami monomerów, które nie są trawione ani wchłaniane w jelicie cienkim człowieka i należą do następujących kategorii:
 - a) jadalne polimery węglowodanowe naturalnie występujące w żywności przygotowanej do spożycia,
 - b) jadalne polimery węglowodanowe otrzymane z surowców żywnościowych za pomocą środków fizycznych, enzymatycznych lub chemicznych, których korzystne efekty fizjologiczne potwierdzają powszechnie uznane dane naukowe,
 - c) jadalne syntetyczne polimery węglowodanowe, których korzystne efekty fizjologiczne potwierdzają powszechnie uznane dane naukowe..

§ 4. 1. Środki spożywcze znakuje się wartością odżywczą w przypadkach, o których mowa w:

- 1) art. 49 ust. 2 ustawy;
- 2) art. 7 rozporządzenia (WE) nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności (Dz. Urz. UE L 404 z

30.12.2006, str. 9);

- 3) art. 7 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1925/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie dodawania do żywności witamin i składników mineralnych oraz niektórych innych substancji (Dz. Urz. UE L 404 z 30.12.2006, str. 26).

2. Znakowanie środków spożywczych w innych przypadkach niż określone w ust. 1 jest dobrowolne.

§ 5. 1. Znakowanie środka spożywczego wartością odżywczą może obejmować informacje dotyczące wartości odżywczej jednej z dwóch grup składników odżywczych wymienionych w następującej kolejności:

1) I grupa:

- a) wartość energetyczna (energia),
- b) zawartość białka, węglowodanów i tłuszczu;

2) II grupa:

- a) wartość energetyczna (energia),
- b) zawartość białka, węglowodanów, cukrów, tłuszczu, kwasów tłuszczowych nasyconych, błonnika pokarmowego (błonnika) i sodu.

2. Jeżeli oświadczenie żywieniowe odnoszące się do danego środka spożywczego zawiera informację dotyczącą:

- 1) cukrów,
- 2) błonnika pokarmowego (błonnika),
- 3) kwasów tłuszczowych nasyconych,
- 4) sodu

- w oznakowaniu tego środka spożywczego podaje się informacje objęte grupą określoną w ust. 1 pkt 2.

3. Znakowanie środka spożywczego wartością odżywczą może określać również zawartość:

- 1) skrobi;
- 2) alkoholi wielowodorotlenowych (polioli);
- 3) kwasów tłuszczowych jednonienasyconych;
- 4) kwasów tłuszczowych wielonienasyconych;
- 5) cholesterolu;
- 6) witamin oraz składników mineralnych, jeżeli ich zawartość w 100 g albo 100 ml środka spożywczego lub w opakowaniu produktu zawierającym wyłącznie jedną porcję wynosi co najmniej 15 % zalecanego dziennego spożycia.

4. Wykaz witamin i składników mineralnych, których zawartość można podawać w informacji dotyczącej wartości odżywczej środka spożywczego, oraz ich zalecane dzienne spożycie ustalone do celów znakowania żywności określa załącznik do rozporządzenia.

§ 6. Jeżeli znakowanie środka spożywczego wartością odżywczą dotyczy zawartości cukrów, alkoholi wielowodorotlenowych lub skrobi, zawartość tych składników podaje się w następujący sposób: węglowodany (g), w tym:

- 1) cukry (g);
- 2) alkohole wielowodorotlenowe (poliole) (g);
- 3) skrobia (g).

§ 7. Jeżeli znakowanie środka spożywczego wartością odżywczą dotyczy zawartości kwasów tłuszczowych lub cholesterolu, zawartość tych składników podaje się w następujący sposób: tłuszcz (g), w tym:

- 1) kwasy tłuszczowe nasycone (kwasy nasycone) (g);
- 2) kwasy tłuszczowe jednonienasycone (jednonienasycone) (g);
- 3) kwasy tłuszczowe wielonienasycone (wielonienasycone) (g);
- 4) cholesterol (mg).

§ 8. Wartość energetyczną (energię) środka spożywczego podawaną w jego oznakowaniu określa się w kilodżulach (kJ) i kilokaloriach (kcal), stosując następujące współczynniki przeliczeniowe:

- 1) 17 kJ/g i 4 kcal/g - w przypadku węglowodanów, z wyjątkiem alkoholi wielowodorotlenowych;
- 2) 10 kJ/g i 2,4 kcal/g - w przypadku alkoholi wielowodorotlenowych;
- 3) 17 kJ/g i 4 kcal/g - w przypadku białka;

- 4) 37 kJ/g i 9 kcal/g - w przypadku tłuszczu;
- 5) 29 kJ/g i 7 kcal/g - w przypadku alkoholu etylowego;
- 6) 13 kJ/g i 3 kcal/g - w przypadku kwasów organicznych;
- 7) 25 kJ/g i 6 kcal/g - w przypadku zamiennika tłuszczu typu salatrimy;
- 8) 8 kJ/g i 2 kcal/g - w przypadku błonnika pokarmowego;
- 9) 0 kJ/g i 0 kcal/g - w przypadku erytrytolu.

§ 9. Informację dotyczącą zawartości składników odżywczych podawaną w oznakowaniu środka spożywczego wyraża się w następujących jednostkach:

- 1) białko - gramy (g);
- 2) węglowodany - gramy (g);
- 3) tłuszcz - gramy (g);
- 4) błonnik pokarmowy (błonnik) - gramy (g);
- 5) sól - gramy (g);
- 6) skrobia - gramy (g);
- 7) cholesterol - miligramy (mg);
- 8) witaminy i składniki mineralne - w jednostkach określonych w załączniku do rozporządzenia oraz w procentach (%) zalecanego dziennego spożycia; wartość procentowa zalecanego dziennego spożycia może być wyrażona w formie graficznej pod warunkiem, że forma ta będzie zrozumiała dla konsumenta;
- 9) alkohole wielowodorotlenowe (poliole) - gramy (g).

§ 10. 1. Wartość energetyczną (energię) oraz zawartość składników odżywczych podaje się w oznakowaniu środka spożywczego w przeliczeniu na 100 g lub 100 ml środka spożywczego.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, mogą być dodatkowo podawane w przeliczeniu na ilość produktu przeznaczanego jednorazowo do spożycia, zgodnie z informacją podaną w oznakowaniu, albo w przeliczeniu na jedną porcję, w przypadku gdy w oznakowaniu podana jest liczba porcji w opakowaniu.

§ 11. 1. Informację dotyczącą wartości odżywczej środka spożywczego zawartą w jego oznakowaniu odnosi się do środka spożywczego w formie, w jakiej jest on wprowadzany do obrotu.

2. W przypadku środka spożywczego przeznaczanego do spożycia po przygotowaniu, informacja dotycząca wartości odżywczej może odnosić się do środka spożywczego po przygotowaniu, pod warunkiem że w oznakowaniu zostanie podana dokładna instrukcja dotycząca przygotowania tego środka do spożycia.

§ 12. 1. Informacja dotycząca wartości odżywczej środka spożywczego zawarta w jego oznakowaniu obejmuje wartości średnie, ustalone na podstawie:

- 1) analizy składu środka spożywczego dokonanej przez producenta lub
- 2) obliczenia wykonanego z uwzględnieniem składu recepturowego środka spożywczego, lub
- 3) zawartości składników podanych w ogólnie dostępnych tabelach wartości odżywczej środków spożywczych.

2. Wartość średnia, o której mowa w ust. 1, to wartość, która najlepiej określa ilość składnika odżywczego zawartego w danym środku spożywczym i odzwierciedla ilości w odniesieniu do sezonowej zmienności, wzorców konsumpcji i innych czynników mogących mieć wpływ na zmianę wartości rzeczywistej.

§ 13. 1. Informacje dotyczące wartości odżywczej środka spożywczego podawane są w sposób uporządkowany, w formie tabeli.

2. Jeżeli ilość miejsca na opakowaniu jest niewystarczająca, informacje, o których mowa w ust. 1, zamieszczane są obok siebie, poprzez kolejne ich wymienienie.

§ 14. W miejscu sprzedaży środków spożywczych przeznaczonych dla konsumenta finalnego lub do zakładów żywienia zbiorowego, wprowadzanych do obrotu bez opakowań lub pakowanych przy sprzedaży, informacje dotyczące wartości odżywczej tych środków spożywczych podawane są na ulotkach, wywieszkach lub w innych tego typu dokumentach przeznaczonych dla konsumenta, dokumentach przewozowych oraz w innych dokumentach towarzyszących tym środkom spożywczym.

§ 15. Środki spożywcze, które w oznakowaniu wartością odżywczą zawierają określenie "węglowodany przyswajalne", "tłuszcz całkowity" lub "tłuszcz ogółem", mogą być wprowadzane do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do dnia 31 grudnia 2008 r. i pozostawać w obrocie do upływu daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2007 r.³⁾

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej - zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 131, poz. 924).

²⁾ Rozporządzenie wdraża postanowienia:

- 1) dyrektywy Rady 90/496/EWG z dnia 24 września 1990 r. w sprawie oznaczania wartości odżywczej środków spożywczych (Dz. Urz. WE L 276 z 06.10.1990, str. 40; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 10, str. 191);
- 2) dyrektywy Komisji 2003/120/WE z dnia 5 grudnia 2003 r. zmieniającej dyrektywę 90/496/EWG w sprawie oznaczania wartości odżywczej środków spożywczych (Dz. Urz. WE L 333 z 20.12.2003, str. 51; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 32, str. 695).
- 3) dyrektywy Komisji 2008/100/WE z dnia 28 października 2008 r. zmieniającej dyrektywę Rady 90/496/EWG w sprawie oznaczania wartości odżywczej środków spożywczych w odniesieniu do zalecanego dziennego spożycia, współczynników przeliczeniowych energii oraz definicji (Dz. Urz. WE L 285 z 29.10.2008, str. 9).

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone w zakresie dotyczącym znakowania wartością odżywczą rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie znakowania środków spożywczych i dozwolonych substancji dodatkowych (Dz. U. Nr 220, poz. 1856, z 2004 r. Nr 58, poz. 563, Nr 162, poz. 1703 i Nr 257, poz. 2577, z 2005 r. Nr 180, poz. 1499, Nr 210, poz. 1751 i Nr 229, poz. 1953 oraz z 2006 r. Nr 194, poz. 1435).

ZAŁĄCZNIK

WYKAZ WITAMIN I SKŁADNIKÓW MINERALNYCH, KTÓRYCH ZAWARTOŚĆ MOŻNA PODAWAĆ W INFORMACJI DOTYCZĄCEJ WARTOŚCI ODŻYWCZEJ ŚRODKA SPOŻYWCZEGO, ORAZ ICH ZALECANE DZIENNE SPOŻYCIE USTALONE DO CELÓW ZNAKOWANIA ŻYWNOSCI

Witaminy i składniki mineralne	Zalecane dzienne spożycie
Witamina A	800 µg
Witamina D	5 µg
Witamina E	12 mg
Witamina K	75 µg
Witamina C	80 mg
Tiamina	1,1 mg
Ryboflawina	1,4 mg
Niacyna	16 mg
Witamina B ₆	1,4 mg
Kwas foliowy	200 µg
Witamina B ₁₂	2,5 µg
Biotyna	50 µg
Kwas pantotenowy	6 mg

Potas	2.000 mg
Chlorek	800 mg
Wapń	800 mg
Fosfor	700 mg
Magnez	375 mg
Żelazo	14 mg
Cynk	10 mg
Miedź	1 mg
Mangan	2 mg
Fluorek	3,5 mg
Selen	55 µg
Chrom	40 µg
Molibden	50 µg
Jod	150 µg